

Duurzaamheid

duurzame plattegrond Speelboerderij Elsenhove

Speelboerderij Elsenhove

Duurzaamheid

Duurzaam betekent letterlijk dat iets lang kan blijven bestaan. Daarmee bedoelen we hier dat de aarde nog lang kan blijven bestaan. Belangrijk voor onszelf, voor onze kinderen en voor onze achterkleinkinderen. En daar kunnen we allemaal aan meewerken. Bijvoorbeeld door afval goed te scheiden, zuinig te zijn met water en energie of door gebruik van milieuvriendelijke materialen.

En daar doen we op Speelboerderij Elsenhove graag aan mee. Wat doen we hier en wat kan je thuis ook doen? Dat vertellen we met deze plattegrond.

**DUURZAAM
AMSTELVEEN**

daar krijg je energie van

Isolatie

DE RIETGANS 4

Boerenslimheid! De Rietgans is gebouwd als de oude stolpboerderijen. Deze boerderij is namelijk met de korte kant naar het oosten gebouwd zodat de harde oostenwind er soepel overheen waait. Minder weerstand betekent een langere levensduur van het gebouw. Ook zijn er aan de zuidkant veel ramen en aan de noordkant juist minder. Hierdoor verliest het gebouw minder warmte via de ramen en profiteert het van de zonnewarmte.

Wist je dat boeren vroeger boven de stal van de dieren sliepen? De warmte die de dieren produceerden zorgde voor een aangenaam klimaat in de slaapkamer.

Thuis doen? Vloerverwarming creëert hetzelfde effect en vraagt vaak minder energie dan de standaard verwarming. Maar ook goede vloerisolatie levert al een enorme winst om de stookkosten omlaag en het comfort omhoog te brengen!

XTRA

Wat kun je thuis doen om een beter energielabel voor uw huis te krijgen? Bekijk het op www.verbeteruw huis.nl (met mogelijke subsidies!).

Zonne-energie

ZONNEPANELEN 4

Op het paneel bij de stal van Elsenhove kun je zien hoeveel de 56 zonnepanelen op het dak van het woonhuis ondertussen hebben opgeleverd. Deze opbrengst is genoeg om circa 8 tussenwoningen van elektriciteit te voorzien.

Wist je dat zonnepanelen niet direct zonlicht nodig hebben om te werken? Zij kunnen nog steeds voldoende energie genereren op een bewolkte dag.

Thuis doen? Heb je zelf geen geschikt dak informeer dan eens of er zonne-collectieven in de buurt zijn.

XTRA

Wil je weten of uw huis geschikt is voor zonnepanelen? Doe de test op milieucentraal.nl/energie-besparen/zonnepanelen

DE ZON (SPEL) 17

Jong geleerd is oud gedaan: Elsenhove doet veel aan educatie rondom duurzaamheid. Het idee is om kinderen vast spelenderwijs in aanraking te laten komen met wat duurzame bronnen kunnen doen. Dit speeltoestel op zonnestroom laat goed zien hoeveel energie gecreëerd wordt als de zon schijnt.

RIET

Het dak van De Rietgans is geïsoleerd met riet. Riet was vroeger volop aanwezig, een goedkoop materiaal dus om je dak mee te bedekken. Daarnaast isoleert het ook erg goed. Dat betekent dus lang warm in de winter en lekker koel in de zomer. Vergelijk dit met de thermosfles.

Wist je dat het gebruikte hout en riet een FSC-keurmerk heeft? Het internationale, onafhankelijke FSC-keurmerk verzekert dat grondstoffen voor hout- en papierproducten afkomstig zijn uit verantwoord beheerde bossen, met aandacht voor de mensen die van het bos afhankelijk zijn én met zoveel mogelijk behoud van ecosystemen; geen kaalkap dus!

Thuis doen? Kies voor FSC hout en papier en draag bij aan bescherming van bossen wereldwijd!

XTRA

Meer weten over FSC, zie www.fsc.nl

OPLAADPAAL 33

Elektrisch fietsen is een prima alternatief voor de auto. Je veroorzaakt met een fiets geen uitstoot op de plaats waar je rijdt. Dat is goed voor de luchtkwaliteit in Amstelveen. Het wordt natuurlijk helemaal goed nieuws als je de fiets ook nog eens oplaad met zonne-energie en dat kan gratis bij dit oplaadpunt bij de fietsenstalling.

Wist je dat er meer fietsen dan inwoners zijn in Nederland. Er zijn op dit moment zo'n 18 miljoen (bruikbare) fietsen en 35.000 km fietspad.

XTRA

Je hoeft niet bang te zijn dat je zomaar stil komt te staan. Er is een uitgebreid netwerk van openbare oplaadpunten voor de elektrische fiets in Nederland, zie www.oplaadpunten.nl

Zuiniger

SCHONE WAS 1

Boerenslimheid staat misschien wel gelijk aan energiezuinig. Vroeger werd de was gewoon buiten opgehangen.

Wist je dat er enorme verschillen zijn in energieverbruik tussen oude en nieuwe wasdrogers. Het kan de moeite waard zijn om je oude apparaat eerder te vervangen.

Thuis doen? Apparaten worden energiezuiniger, maar we gebruiken er ook steeds meer. Een simpele manier om zuiniger met energie om te gaan is door minder vaak apparaten te gebruiken. Hang je was op een mooie dag buiten te drogen, niet alleen energiezuinig, maar je kleren ruiken ook heerlijk fris.

XTRA

Een wasdroger zo zuinig mogelijk gebruiken? Kijk voor tips op www.milieucentraal.nl/wasdroger

VOORUITGANG

In de loop der jaren zijn de wasmiddelen zo veranderd dat de was bij steeds lagere temperaturen schoon wordt. Toch kiest het merendeel nog altijd voor hetere temperaturen, omdat ze van mening zijn dat de was zo schoner wordt. Dat is niet zo. Tegenwoordig wordt de was bij 30° al schoon en soms zelfs al bij 15°.

Wist je dat we jaarlijks in Nederland 150 miljoen kilogram wasmiddelen aanschaf-

fen? Als iedereen overdosering tegen gaat, zijn er minder grondstoffen nodig, spoelt er minder wasmiddel in het riool en blijft er minder verpakkingsafval over.

Thuis doen? Wassen op een lage temperatuur is ook een flinke opsteker voor het milieu, maar goed letten op de dosering van wasmiddelen voorkomt onnodige belasting van het milieu.

Overweeg je de aanschaf van een nieuw elektrisch apparaat, let dan op het energielabel. Groen (A-label) is zuinig in vergelijking met soortgelijke apparaten, oranje of G-label presteert juist slecht ten opzichte van andere apparaten. Bij de nieuwe energielabels wordt er ook al een onderscheid gemaakt in A+, A++, en A+++ (zuinigst).

XTRA

www.energielabel.nl
www.energiemeter.nl

Water

REGEN

Ook van schuine daken kan je prima groene daken maken. Hier zijn er groene dakpannen geplaatst. Voordeel van groene dakpannen is dat ze regenwater vasthouden en dat als de plantjes op de dakpannen bloeien bijen hier nectar kunnen komen ophalen. Daarnaast is slechts een klein gedeelte van het totale terrein van Speelboerderij Elsenhove bestraat. Door klimaatverandering zal er in Nederland steeds vaker veel regen in korte tijd gaan vallen. Zonde dat dit schone regenwater in het riool terecht komt. Veel beter is het dat dit regenwater in de grond infiltreert.

Wist je dat de gemeente Amstelveen het regenwater van het rioolwater aan het 'afkoppelen' is? Hierbij wordt het regenwater rechtstreeks naar het oppervlaktewater afgevoerd of geïnfiltreerd in de grond.

Thuis doen? Een groen dak of groene dakpannen zijn meteen goed voor de isolatie. Ook je tuin zo min mogelijk bestraten helpt het water makkelijker de grond in.

XTRA

Ook een groendak? www.groendak.info,
www.groenedaken.net of
www.groendaken-nederland.nl

REGENTON 14

Water dat je niet gebruikt hoeft ook niet gezuiverd te worden en dat scheelt dus al heel veel energie. Zeker wanneer het ook nog eens om warm water gaat. Gebruik daarom, net als op Elsenhove, doorstroombegrenzers en waterbesparende douchekoppen. Voor de tuin, de planten in huis en het wassen van auto en fiets kun je prima water uit de regenton gebruiken.

Wist je dat er jaarlijks in een tuin gemiddeld zo'n 2.200 liter drinkwater gebruikt wordt voor planten en gazon?

Thuis doen? Geef de tuin in de zomer niet elke dag water, maar bijvoorbeeld één maal per week een flinke hoeveelheid. Daardoor ontwikkelen de planten langere wortels; in droge tijden hoeft je dan minder water te geven.

XTRA

Meer weten over water in Nederland?
www.waterland.net

HET GROENGEBIED e

Lakenvelders zijn koeien die eruit zien of er een groot laken over hun rug is gegooid. Vroeger een veel voorkomend beeld, tegenwoordig een stuk zeldzamer. Sinds kort wordt vlees van het Lakenvelderrund bereid in diverse Nederlandse sterrenrestaurants. Lokaal geproduceerd voedsel eten is een goede manier om duurzamer te leven. Producten die 'uit de buurt' komen leggen tenslotte minder kilometers af.

Thuis doen? In Amstelveen wordt ook een biologische markt georganiseerd vaak met lokale producten; boerenmarkt-amstelveen.nl. Geen zin om de deur uit te gaan? Tegenwoordig is het steeds makkelijker om lokaal vlees online te bestellen. Bijvoorbeeld via koopeenkoe.nl of koopeenvarken.nl.

Wist je dat consumenten jaarlijks ruim 50 kilo eetbaar voedsel per persoon in de afvalbak gooien? Dat is in totaal € 2,4

Lokaal

miljard. Producenten, tussenhandel, horeca en supermarkten verspillen nog eens zo'n € 2 miljard aan voedsel. Dit is niet alleen zonde van het geld, maar ook van het milieu. Het energieverbruik bij de productie, de CO₂ uitstoot bij het transport en de afvalverwerking zijn dan voor niets geweest.

Thuis doen? Koop bewust in, gooi minder weg, eet vaker klikjes en kook wat je nodig hebt.

Ook slimmer koken?

Kijk op www.etenisomopteeten.nl of kliekipedia.nl

KASTANJEHOUTEN HEKJES c

Het hout van de hekjes bij de ingang van de schapenweide komt van knot- en snoeiwerkzaamheden van tamme kastanjes. De bomen worden niet omgekapt. Dit hardhout is uitermate geschikt voor ons klimaat dankzij de natuurlijke looizuren die in het hout voorkomen. Het hout heeft dus geen chemische behandeling nodig.

Thuis doen? Klusbout nodig? Ga zo mogelijk ook eens voor hergebruikt of tweedehands hout; hout met het FSC-Recycled label is zeker goed.

VEENSCHUUR 18

Naast de speeltuin is een ouderwetse veenschuur nagebouwd. In deze schuren werd vroeger veen gedroogd om het zo later te kunnen gebruiken als brandstof. Met het stopzetten van de vervening verdwenen deze schuren één voor één uit het landschap.

Hier kan je zien hoe zo'n veenschuur er uit gezien heeft. En door middel van informatieve panelen leer je hoe Amstelveen is ontstaan. De Veenschuur wordt verlicht met Ledverlichting.

Thuis doen? Vooral met verlichting is heel erg veel winst te behalen. Ledlampen zijn bijvoorbeeld zuinig. Door hun veel langere levensduur, grote schokbestendigheid, veel geringere energiebehoefte en daardoor veel minder warmteontwikkeling zijn zij een prima manier van verlichten. De Ledlamp is in aanschaf in de laatste jaren ook veel goedkoper geworden waardoor je de aankoopkosten zo terugverdient.

Verlichting

WINDMOLEN 30

De windmolen zorgt ervoor dat het overtollige water wordt weggepompt. Het water wat dan nog overblijft wordt met een elektrische waterpomp weggepompt. Op de speelboerderij wordt groene stroom gebruikt, deze wordt opgewekt door duurzame bronnen zoals windmolens, zonnepanelen, biomassa- en waterkrachtcentrales.

Je kunt zelf ook bijdragen aan vergroening van de energieproductie door te kiezen voor groene stroom. Maar let op; niet alle groene stroom is duurzaam, laat je dus goed voorlichten.

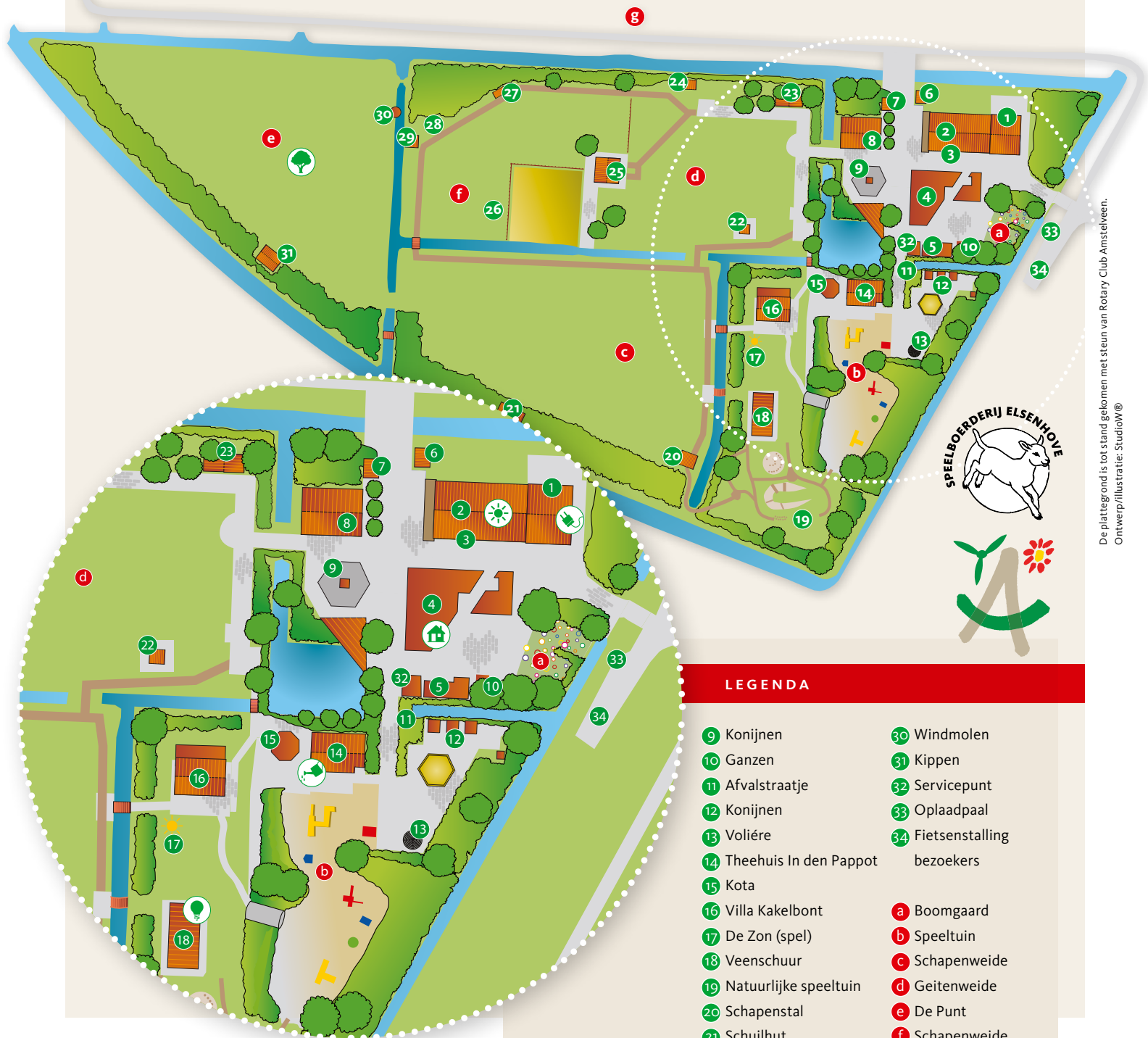
Thuis doen? Overstappen op energieleveranciers die groene stroom uit Nederlandse wind, zon of biomassa uit afvalstromen opwekken, of groene stroom inkopen bij een bedrijf dat investeert in duurzame energieopwekking.

Voor een goed overzicht van het aanbod, de prijzen en de duurzaamheid van de verschillende energieleveranciers kun je o.a. terecht bij consumentenbond.nl

Speelboerderij Elsenhove

DUURZAME PLATTEGROND

De plattegrond is tot stand gekomen met steun van Rotary Club Amstelveen.
Ontwerp/illustratie: StudioW®

LEGENDA

9 Konijnen	30 Windmolen
10 Ganzen	31 Kippen
11 Afvalstraatje	32 Servicepunt
12 Konijnen	33 Oplaadpaal
13 Volière	34 Fietsstalling bezoekers
14 Theehuis In den Pappot	a Boomgaard
15 Kota	b Speeltuin
16 Villa Kakelbont	c Schapenweide
17 De Zon (spel)	d Geitenweide
18 Veenschuur	e De Punt
19 Natuurlijke speeltuin	f Schapenweide
20 Schapenstal	g Koeienweide
21 Schuilhut	

1 Woonhuis	23 Kippen	Isolatie
2 Stal + WC	24 Wroetweide	Zonne-energie
3 Info zonnepanelen	25 Ezel/dwerggeitenstal	Zuiniger
4 De Rietgans	26 Zwaluwtuil	Water
5 Wagenschuur	27 Insektenhotel	Lokaal
6 Fietsen	28 Zonnebloem	Verlichting
7 Mestbak	29 Bijenstal	
8 Hooiberg/geitenstal		

Speelboerderij Elsenhove

Bankrasweg 1, 1183 TP Amstelveen

Telefoon (020) 545 71 66

E-mail elsenhove@amstelveen.nl

Openingstijden

Di t/m za 10.00 tot 17.00 uur

Zondag 14.00 tot 17.00 uur

WWW.ELSENHOVE.NL

COLOFON

Uitgave:
gemeente Amstelveen,
Team Natuur en Milieu-Educatie,
Elsenhove, Schooltuinen (NES)
Postbus 4, 1180 BA Amstelveen
T 020 - 540 45 54
E nme@amstelveen.nl

www.nmedichtbij.nl
www.elsenhove.nl
www.amstelveen.nl
www.allekinderboerderijenduurzaam.nl

Tekst: NME, Gemeente Amstelveen
Ontwerp: buro-Lamp, Amsterdam

© april 2016, gemeente Amstelveen